

Groch siewny

Uwagi ogólne

Aktualnie w Krajowym rejestrze znajdują się 37 odmiany. Zostały podzielone na dwie grupy:

- ogólnoużytkowe (28 odmian), którą stanowią odmiany wąsolistne o średniowysokich roślinach, białych kwiatach i żółtych nasionach

- pastewne (9 odmian) rośliny w tej grupie różnią się między sobą ulistnieniem, barwą nasion, kwiatów oraz wysokością. Większość z zarejestrowanych odmian pochodzi z krajowych hodowli. Doświadczenia w naszym województwie były założone w ZDOO Rychliki i ZDOO Ruska Wieś, w celu poszerzenia informacji o odmianach w opracowaniu uwzględniono również wyniki z ZDOO Marianowo z sąsiedniego województwa podlaskiego, a także średnie plonowanie odmian z kraju.

Wyniki doświadczeń

Rok 2025 był zdecydowanie bardziej korzystny pod względem plonowania grochu siewnego w stosunku do roku ubiegłego. Wśród odmian ogólnoużytkowych w minionym roku we wszystkich miejscowościach w plonowaniu wyróżniły się Batuta, Jowisz, SM Market oraz Ursus. Natomiast odmiany pastewne plonowały różnie w poszczególnych miejscowościach. Analiza ostatniego trzylecia wykazała, iż dobrze i stabilnie plonowała odmiana Grot, a w ostatnim dwuleciu Ursus i Symbios z katalogu CCA.

Najwyższą masą tysiąca nasion w ostatnim roku (MTN) charakteryzowała się odmiana Kazek, a najniższą MTN cechowały się Twister oraz z grupy odmian pastewnych Turnia i Colin.

Tabela 1.

Groch siewny. Odmiany badane. Rok zbioru: 2025

Lp.	Odmiana	Kod kraju pochodzenia	Rok wpisania do Krajowego rejestru *	Rok włączenia do LOZ	Hodowca (jednostka prowadząca hodowlę zachowawczą lub dla odmian zagranicznych krajowy przedstawiciel)
odmiany ogólnoużytkowe					
1.	Batuta	PL	2009		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
2.	Astronaute	FR	2017	2021	NPZ Polska sp. z o.o. Grabonóg 76A; PL-63-820 Piaski
3.	Grot	PL	2020	2022	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
4.	Kazek	PL	2020	2022	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
5.	Asgard	DE	2023		Saaten- Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL-62-100 Wągrowiec
6.	Jowisz	PL	2023		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
7.	SM Market	PL	2023		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
8.	Twister	PL	2024		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
9.	Ursus	PL	2024		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
10.	Massko	FR	2025		Lemaire Deffontaines; 180, rue de Rossignol; FR-59310 Auchy Lez Orchies
11.	Ostinato	FR	CCA		
12.	Orchestra	FR	CCA	2025	
13.	Autentic	FR	CCA		
14.	Kameleon	FR	CCA		
15.	Kaplan	FR	CCA		
16.	Symbios	FR	CCA		
17.	Iconic	FR	CCA		
odmiany pastewne					
18.	Hubal	PL	2005		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
19.	Turnia	PL	2011		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; PL-63-004 Tulce
20.	Mefisto **	PL	2019		„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146; PL-63-740 Kobylin
21.	Colin **	PL	2022		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan

*- według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do Krajowego rejestru w Polsce”

**- odmiana wysoka

CCA – Wspólnotowy katalog odmian roślin rolniczych

Tabela 2.

Groch siewny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2025

Miejscowość	ZDOO Ruska Wieś <i>pow. Ełk</i>	ZDOO Rychliki <i>pow. Elbląg</i>	ZDOO Marianowo <i>woj. podlaskie</i>
Kompleks rolniczej przydatności gleby	pszenny dobry	pszenny dobry	pszenny dobry
Klasa bonitacji gleby	IV b	III b	III b
pH gleby w KCl	6,6	6,0	5,4
Przedplon	pszenica ozima	rzepak ozimy	pszenica jara
Data siewu	22.03.	25.03.	28.03.
Obsada nasion (<i>szt./m²</i>)	110	110	110
Data zbioru	04.08.	07.08.	31.07.
Nawożenie mineralne			
N (<i>kg/ha</i>)	25	-	15
P₂O₅ (<i>kg/ha</i>)	35	60	30
K₂O (<i>kg/ha</i>)	80	80	85
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (<i>nazwa</i>)	Maxim 25 FS		
Herbicyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Amstaf 800 EC (1,5l) + Wing P 462,5 EC (2,5l)	Stallion 363 CS (3l)	Stomp Aqua 455 CS (2l) + Krum 800 EC (2,5l) + Soil on (0,4l); Corum 502,4 SL (1,25l)
Insektycyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Nexide 60 CS (0,06l) Cyperkill Maxx 500 EC (0,05l)	Aceptir 200 SE (0,2l); Aceptir 200 SE (0,2l)	Mospilan 20 SP (0,2kg)
Inne zabiegi			
Inne zabiegi (<i>nazwa</i>)	Nitragina	Nitragina	Nitragina

Tabela 3.

Groch siewny. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp.	Wyszczególnienie	Ruska Wieś	Rychliki	Marianowo
1.	Termin początku kwitnienia (data)	07.06.	07.06.	06.06.
2.	Termin dojrzałości technicznej (data)	20.07.	19.07.	22.07.
3.	Wysokość roślin (cm)	101	104	81
4.	Wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia (skala 9°)	8,3	8,9	8,9
5.	Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	6,2	4,1	6,8
6.	Masa 1000 nasion (g)	223,8	219,5	210,9
7.	Porażenie przez choroby (skala 9°)			
	- fuzaryjne wędnięcie	6,6	9	9
	- mączniak prawdziwy	5,9	9	9
8.	Wilgotność nasion podczas zbioru (%)	16,5	14,7	15,1
9.	Plon nasion (<i>przy wilgotności 14%</i>) dt/ha	54,6	36,3	39,6

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

Groch siewny. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2025
przy wilgotności nasion 14%

Lp.	Odmiana	Ruska Wieś	Rychliki	Marianowo	średnia z rejonu wg COBORU ¹⁾	średnia z kraju wg COBORU
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>		<u>54,6</u>	<u>36,3</u>	<u>39,6</u>	<u>45,3</u>	<u>43,3</u>
<i>odmiany ogólnoużytkowe</i>						
1.	Batuta	100	126	108	108	100
2.	Astronaute	97	91	89	95	104
3.	Grot	104	96	107	101	102
4.	Kazek	94	100	103	98	94
5.	Asgard	114	96	88	99	101
6.	Jowisz	111	119	105	110	99
7.	SM Market	105	102	107	103	102
8.	Twister	99	91	103	95	96
9.	Ursus	104	117	104	109	98
10.	Massko	98	101	102	100	103
11.	Ostinato CCA	107	112	95	106	106
12.	Orchestra CCA	104	86	91	96	102
13.	Autentic CCA	102	105	99	101	105
14.	Kameleon CCA	101	89	100	100	104
15.	Kaplan CCA	77	86	105	92	100
16.	Symbios CCA	109	99	103	106	107
17.	Iconic CCA	107	96	97	102	107
<i>odmiany pastewne</i>						
18.	Hubal	90	90	106	94	88
19.	Turnia	103	81	94	92	93
20.	Mefisto *	82	104	91	92	93
21.	Colin *	93	115	103	100	96
Liczba doświadczeń		-	-	-	4	32

Wzorzec w 2025 roku – średnia z wszystkich odmian

*- odmiana wysoka

CCA – Wspólnotowy katalog odmian roślin rolniczych

1) rejon- woj. warmińsko-mazurskie i podlaskie

Tabela 5.

Groch siewny. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025; 2024; 2023
przy wilgotności nasion 14%

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Lata				
			2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>			<u>43,5</u>	<u>23,9</u>	<u>39,8</u>	<u>33,7</u>	<u>35,7</u>
odmiany ogólnoużytkowe							
1.	Batuta	3	111	99	104	105	105
2.	Astronaute	3	92	108	109	100	103
3.	Grot	3	102	111	103	107	105
4.	Kazek	3	99	108	116	104	108
5.	Asgard	3	99	89	107	94	98
6.	Jowisz	3	112	93	98	103	102
7.	SM Market	3	105	97	97	101	100
8.	Twister	2	98	96	-	-	-
9.	Ursus	2	108	100	-	-	-
10.	Massko	1	100	-	-	-	-
11.	Ostinato CCA	3	105	88	103	97	99
12.	Orchestra CCA	3	94	121	103	109	106
13.	Autentic CCA	2	102	99	-	-	-
14.	Kameleon CCA	2	97	98	-	-	-
15.	Kaplan CCA	2	89	106	-	-	-
16.	Symbios CCA	2	104	101	-	-	-
17.	Iconic CCA	1	100	-	-	-	-
odmiany pastewne							
18.	Hubal	3	95	106	90	101	97
19.	Turnia	3	93	104	84	99	94
20.	Mefisto*	3	92	89	104	91	95
21.	Colin *	3	104	95	95	100	98
Liczba doświadczeń			3	3	3	6	9

Wzorzec - średnia z wszystkich odmian

*- odmiana wysoka

CCA – Wspólnotowy katalog odmian roślin rolniczych

Tabela 6.

Groch siewny. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025; 2023 - 2025

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wysokość roślin (cm)		Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)	Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)		Początek kwitnienia (kolejny dzień roku)		Dojrzałość techniczna (kolejny dzień roku)		Masa 1000 nasion (g)		Fuzaryjne wędnięcie (skala 9°)		Mączniak prawdziwy (skala 9°)	
			2025	2023-2025	2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2024 2025
Wzorzec (skala 9°)			96	79	8,7	5,7	6,5	158 07.06.	158 07.06.	201 20.07.	197 16.07.	218,1	202,4	6,6	6,5	5,9	6,3
odmiany ogólnoużytkowe																	
1.	Batuta	3	1	3	0,0	-0,4	-0,3	2	2	0	1	-2,1	-1,7	0,1	0,4	-0,6	-0,4
2.	Astronaute	3	-7	-5	0,2	0,5	0,5	-1	-2	-2	-2	7,8	5,6	-0,3	-0,5	0,1	0,3
3.	Grot	3	-2	-4	-0,1	-1,0	-1,2	-2	-2	0	0	18,7	15,5	-0,6	0,0	-0,3	-0,2
4.	Kazek	3	4	7	-0,1	0,0	-0,1	-1	0	2	1	34,1	30,5	0,4	0,4	0,1	0,1
5.	Asgard	3	-4	-1	0,2	0,4	0,5	-1	-1	-1	-1	3,7	1,2	0,7	-0,3	0,1	0,0
6.	Jowisz	3	5	3	0,1	0,1	0,3	2	2	0	1	-4,9	-4,5	0,4	0,3	0,8	0,2
7.	SM Market	3	4	0	0,3	0,5	0,5	2	2	1	1	-12,1	-16,2	0,4	0,3	-0,3	-0,3
8.	Twister	2	3	-	0,1	-0,3	-	0	-	0	-	-30,5	-	0,7	-	0,4	-
9.	Ursus	2	2	-	0,1	-0,3	-	1	-	0	-	-2,2	-	0,4	-	-0,3	-
10.	Massko	1	-1	-	0,2	0,5	-	-1	-	1	-	17,4	-	-0,6	-	-0,6	-
11.	Ostinato CCA	3	-4	-1	0,2	0,3	0,4	-1	0	0	0	-5,1	-13,8	-0,6	-0,5	0,1	-0,1
12.	Orchestra CCA	3	-5	-3	0,1	0,1	0,3	-1	-2	-1	-1	9,3	18,4	0,1	-0,3	-0,3	-0,1
13.	Autentic CCA	2	-4	-	0,2	0,3	-	-1	-	-1	-	2,4	-	-0,6	-	0,1	-
14.	Kameleon CCA	2	-5	-	0,1	0,8	-	-1	-	0	-	4,2	-	-0,3	-	-0,3	-
15.	Kaplan CCA	2	-1	-	-0,3	-0,8	-	-1	-	0	-	-16,6	-	0,1	-	-0,6	-
16.	Symbios CCA	2	-1	-	0,3	0,6	-	-1	-	0	-	10,1	-	0,1	-	0,4	-
17.	Iconic CCA	1	-2	-	0,1	0,6	-	0	-	0	-	9,7	-	-0,6	-	0,1	-
odmiany pastewne																	
18.	Hubal	3	1	-3	-0,9	-0,6	-1,4	2	2	1	0	10,7	0,6	0,1	0,2	0,1	-0,2
19.	Turnia	3	-3	-3	-0,3	-0,7	-0,4	-1	-1	1	0	-25,0	-28,3	0,4	0,3	0,8	0,3
20.	Mefisto**	3	12	12	0,1	0,3	0,2	2	2	0	1	-6,0	-4,5	-0,3	0,4	0,1	-0,1
21.	Colin **	3	7	5	-0,4	-0,9	-0,5	2	1	1	1	-23,7	-28,0	0,4	0,4	0,1	0,2
Liczba doświadczeń			3	9	1	3	8	3	9	3	9	3	9	1	4	1	3

Wzorzec - średnia z wszystkich odmian

*- odmiana wysoka

**Charakterystyka odmiany grochu siewnego wpisanej do Krajowego rejestru
w sezonie wegetacyjnym 2025 na podstawie Listy Opisowej Odmian COBORU
(odmiany badane w doświadczeniach regionalnych)**

MASSKO

Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i do konsumpcji. Plon nasion i plon białka bardzo duży. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Intensywność pobierania wody (tempo rozgotowywania nasion) dość duża. Termin kwitnienia nieco krótszy od średniego, dojrzewania średni, okres kwitnienia nieco dłuższy od średniego. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na mączniaka rzekomego – dość duża, na fuzaryjne więdnienie, mączniaka prawdziwego i zgorzelową plamistość – średnia. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².